

Bölüm 5: Kesmeler

Mikroişlemciler

Kesmeler (Interrupts)

- Programlamayı kolaylaştıran bir dizi komutu ifade eder.
- Bir karakteri yazdırmak için kod yazmak yerine bir kesme çağrılabilir.
- Disk sürücüsü ve diğer donanımlarla çalışan kesme işlevleri de vardır.
- Yazılım kesmeleri, belirli görevleri yerine getiren, kesme hizmet yordamları
 - ISR (*interrupt service routine*).
 - Karakter yazdırma, bellek yönetimi gibi işlevler.
- Donanım tarafından tetiklenen kesmeler de vardır.

Yazılım Kesmeleri (Software Interrupts)

- Yazılım kesmesi çağırmak için INT komutu kullanılır.
 - INT değer
 - değer, 0'dan 255'e (0'dan 0FFh'ye) kadar bir sayıdır.
- Kesme, alt fonksiyonlara sahip olabilir.
- Kesme çağrılmadan, AH yazmacı ayarlanarak alt fonksiyonu belirtilir.
- Her bir kesmenin 256 adet alt fonksiyonu olabilir ($256 * 256 = 65536$).
- Diğer yazmaçlar, alt fonksiyonlara parametre iletmek için kullanılabilir.

Ekran Yazısı (Screen Text) Yazma

```
ORG      100h
MOV      AH, 0Eh      ; alt fonksiyon seç.
MOV      AL, 'H'      ; ASCII kodu: 72
INT      10h          ; yazdır!
MOV      AL, 'e'      ; ASCII kodu: 101
INT      10h          ; yazdır!
MOV      AL, 'l'      ; ASCII kodu: 108
INT      10h          ; yazdır!
MOV      AL, 'l'      ; ASCII kodu: 108
INT      10h          ; yazdır!
RET                          ; işletim sistemine geri dön.
```


Ekran Yazısı (Screen Text) Yazma

- INT 10h,
 - ekrana karakter yazdırmak ve
 - imleci hareket ettirmek için kullanılır.
- 0Eh alt fonksiyonu,
 - AL yazmacındaki ASCII kodunu ekrana yazdırır.
- Her bir karakter için,
 - AL yazmacına ASCII kodu atanır.
 - INT 10h çağrısı ile karakter ekrana yazdırılır.

Klavye Tuşuna Basılmasını Bekleme

```
ORG 100h
```

```
; wait for any key press:
```

```
MOV AH, 0
```

```
INT 16H
```

```
RET
```


Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

```
org 100h
```

```
mov al, 5          ; bin=00000101b
mov bl, 10         ; hex=0ah or bin=00001010b
; 5 + 10 = 15 (decimal), 0fh, 00001111b
add bl, al
; 15 - 1 = 14 (decimal), 0eh, 00001110b
sub bl, 1
mov cx, 8          ; sonucu ikilik tabanda yazdır
```


Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

print:

```
mov ah, 2    ; yazdırma fonksiyonu
mov dl, '0'
test bl, 10000000b ; ilk biti test et
jz zero
mov dl, '1'
```

zero:

```
int 21h
shl bl, 1
```

loop print

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

```
; b (binary suffix) yazdır
```

```
mov dl, 'b'
```

```
int 21h
```

```
; klavye tuşu basılmasını bekle
```

```
mov ah, 0
```

```
int 16h
```

```
ret
```


Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	00	00
BX	00	00
CX	00	26
DX	00	00
CS	0700	
IP	0100	
SS	0700	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	0700	
ES	0700	

0700:0100

07100:	B0	176	NEWL
07101:	05	005	
07102:	B3	179	
07103:	0A	010	
07104:	02	002	
07105:	D8	216	
07106:	80	128	
07107:	EB	235	
07108:	01	001	
07109:	B9	185	
0710A:	08	008	BACK
0710B:	00	000	NULL
0710C:	B4	180	
0710D:	02	002	
0710E:	B2	178	
0710F:	30	048	
07110:	F6	246	
07111:	C3	195	
07112:	80	128	
07113:	74	116	
07114:	02	002	
07115:	B2	178	

0700:0100

```
MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...
```

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	00	05
BX	00	00
CX	00	26
DX	00	00
CS	0700	
IP	0102	
SS	0700	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	0700	
ES	0700	

0700:0102

```
07100: B0 176
07101: 05 005
07102: B3 179
07103: 0A 010 NEWL
07104: 02 002
07105: D8 216
07106: 80 128
07107: EB 235
07108: 01 001
07109: B9 185
0710A: 08 008 BACK
0710B: 00 000 NULL
0710C: B4 180
0710D: 02 002
0710E: B2 178
0710F: 30 048
07110: F6 246
07111: C3 195
07112: 80 128
07113: 74 116
07114: 02 002
07115: B2 178
```

0700:0102

```
MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...
```

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	00	05
BX	00	0A
CX	00	26
DX	00	00
CS	07 00	
IP	01 04	
SS	07 00	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	07 00	
ES	07 00	

07 00: 01 04

07100: B0 176
07101: 05 005
07102: B3 179
07103: 0A 010 NEWL
07104: 02 002
07105: D8 216
07106: 80 128
07107: EB 235
07108: 01 001
07109: B9 185
0710A: 08 008 BACK
0710B: 00 000 NULL
0710C: B4 180
0710D: 02 002
0710E: B2 178
0710F: 30 048
07110: F6 246
07111: C3 195
07112: 80 128
07113: 74 116
07114: 02 002
07115: B2 178

MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	00	05
BX	00	0F
CX	00	26
DX	00	00
CS	0700	
IP	0106	
SS	0700	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	0700	
ES	0700	

0700:0106

07100:	B0	176	⏏
07101:	05	005	⏏
07102:	B3	179	⏏
07103:	0A	010	NEWL
07104:	02	002	⏏
07105:	D8	216	⏏
07106:	80	128	⏏
07107:	EB	235	⏏
07108:	01	001	⏏
07109:	B9	185	⏏
0710A:	08	008	BACK
0710B:	00	000	NULL
0710C:	B4	180	⏏
0710D:	02	002	⏏
0710E:	B2	178	⏏
0710F:	30	048	⏏
07110:	F6	246	÷
07111:	C3	195	⏏
07112:	80	128	⏏
07113:	74	116	t
07114:	02	002	⏏
07115:	B2	178	⏏

0700:0106

```
MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...
```

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	02	05
BX	00	0E
CX	00	08
DX	00	30
CS	0700	
IP	0110	
SS	0700	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	0700	
ES	0700	

0700:0110

0700:0110

MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

emulator: add-sub.com_

file math debug view external virtual devices virtual drive help

Load reload step back single step run step delay ms: 0

registers

	H	L
AX	02	05
BX	00	0E
CX	00	08
DX	00	30
CS	0700	
IP	0117	
SS	0700	
SP	FFFE	
BP	0000	
SI	0000	
DI	0000	
DS	0700	
ES	0700	

0700:0117

```
07117: CD 205 =
07118: 21 033 !
07119: 00 208
0711A: E3 227
0711B: E2 226
0711C: EF 239
0711D: B2 178
0711E: 62 098
0711F: CD 205 =
07120: 21 033 !
07121: B4 180
07122: 00 000 NULL
07123: CD 205 =
07124: 16 022
07125: C3 195
07126: 90 144
07127: 90 144
07128: 90 144
07129: 90 144
0712A: 90 144
0712B: 90 144
0712C: 90 144
```

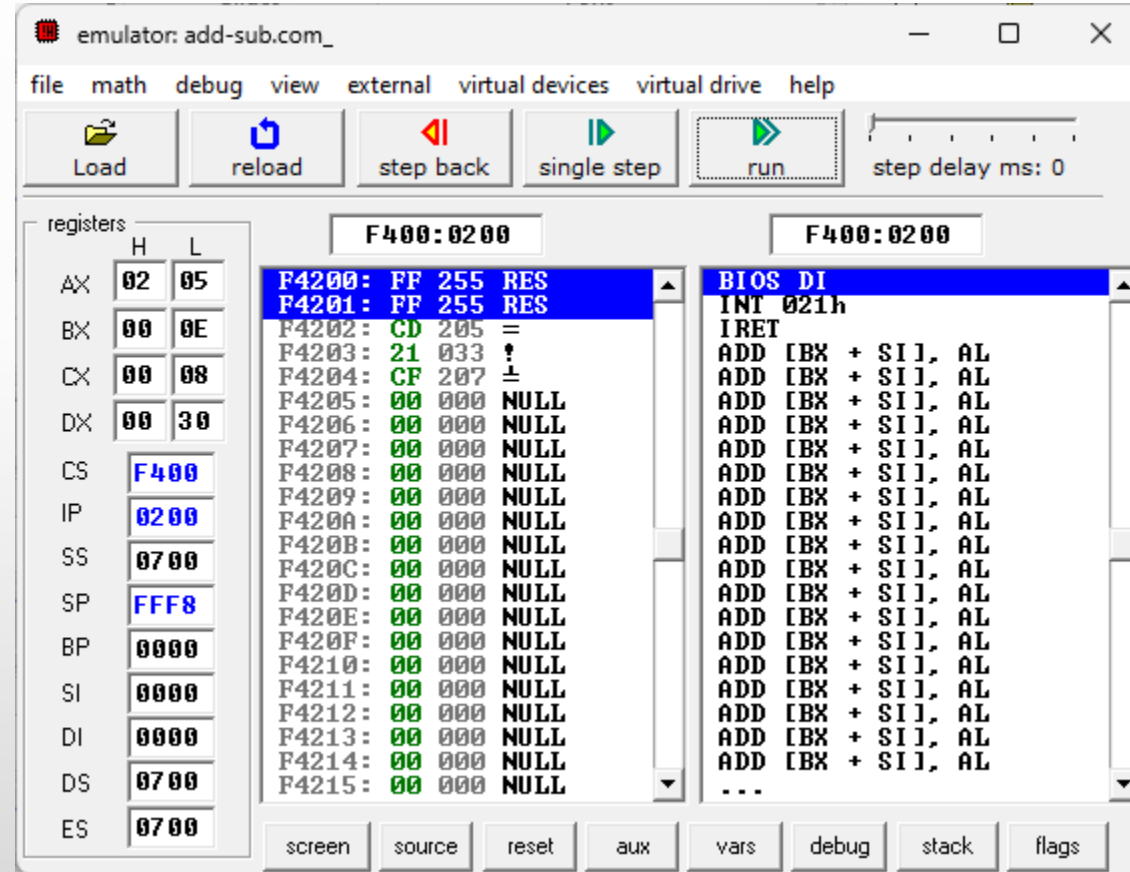
0700:0113

```
MOV AL, 05h
MOV BL, 0Ah
ADD BL, AL
SUB BL, 01h
MOV CX, 00008h
MOV AH, 02h
MOV DL, 030h
TEST BL, 080h
JZ 0117h
MOV DL, 031h
INT 021h
SHL BL, 1
LOOP 010Ch
MOV DL, 062h
INT 021h
MOV AH, 00h
INT 016h
RET
NOP
NOP
NOP
...
```

screen source reset aux vars debug stack flags

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

Toplama Çıkarma ve Sonucu Yazdırma

SON